

DE WARE WIJSHEID

NAVERTELD DOOR

A. L. GERRITSEN.

In een Fransche havenstad woonden een paar ouders, die slechts één zoon hadden. Het was hun ernstig streven dezen eenigen zoon op te voeden tot een goed en godvruchtig mensch. Het was er hun niet om te doen dat hij rijk of beroemd zou worden. Als hij maar een goed Christen werd, dan zouden ze dubbel en dwars tevreden zijn. Met Gods hulp gelukte het hun een waarlijk vromen jongen van hem te maken op wien ze ten volle konden vertrouwen.

Toen Karel vijftien jaar oud was verliet hij de ouderlijke woning en werd hij geplaatst op een handelskantoor. Hij was wat in zijn nopjes met zijn nieuwe betrekking, zoowel als met zijn patroon, en allen met wien hij dagelijks in aanraking kwam, bevielen hem uitstekend. En de brieven die hij naar huis schreef vloeiden over van dankbaarheid, dat God hem tot hiertoe zoo vriendelijk had geleid en alles zoo wel maakte met hem.

Spoedig echter werd hij op een zware proef gesteld. Zijn patroon ontving groote massa's goederen per schip. Zoodra een vaartuig voor hem was aangekomen, gaf de kapitein daarvan kennis en informeerde wat hij met zijn lading moest beginnen. De chef liet dan terstond weten waar en wanneer het schip moest gelost worden.

Op zekeren dag liep een schip met kolen de haven binnen, de kapitein meldde zijn aankomst, zooals hij gewoon was en wachtte af wat men hem zou berichten. Maar de eene dag na den anderen verliep en hij kreeg geen antwoord. Eindelijk, na een week lang tevergeefs gewacht te hebben, zond hij een zijner ondergeschikten om te vragen met welke bedoeling men hem zoo werkeloos in de haven liet liggen. De chef liet Karel bij zich komen.

„Heb ik je niet naar kapitein Richard gestuurd om hem te zeggen waar hij de kolen moest lossen?”

„Neen mijnheer, u heeft mij niets opgedragen.”

„Ja wel, ik heb het je gezegd, je bent het zeker vergeten.”

Op het kantoor werd niet meer over de zaak gesproken. Maar de kapitein was daarmee niet tevreden. Doordien hij zoo lang in de haven had gelegen zonder te kunnen lossen, was een zeer

voordeelige vracht hem ontgaan. En nu verlangde hij een billijke schadevergoeding, die hem evenwel werd geweigerd.

De reeder werd voor het gerecht gedaagd en natuurlijk moest Karel optreden als getuige. Den dag voordat de zaak zou behandeld worden liet de chef Karel bij zich komen.

„Je weet toch wel Karel, dat ik je naar kapitein Richard heb gestuurd om hem te zeggen, waar en wanneer hij de kolen lossen kon?”

„Neem mij niet kwalijk, mijnheer, daar weet ik volstrekt niets van.”

„Dan ben je 't eenvoudig vergeten, maar ik weet stellig dat ik het je heb opgedragen.”

De arme Karel bevond zich in geen geringe verlegenheid. Hij wist bepaald dat men hem niet naar den kapitein had gestuurd. Maar hoe zou hij dat voor den rechter durven verklaren. Deed hij dat, dan maakte hij den chef tot een leugenaar en het onvermijdelijke gevolg zou zijn dat hij zijn betrekking kwijt raakte.

Op den dag van het verhoor zei de chef tot hem: „Jij zult als getuige optreden. Je hoeft alleen maar te zeggen, dat je den kapitein mijn orders hebt gebracht. Van jouw getuigenis hangt het geheel af hoe de zaak beslist wordt.”

„Maar mijnheer, ik kan toch niet zeggen....

„Wat kun je niet zeggen? Je moet zeggen dat ik jou op dien dag en op dat uur naar den kapitein heb gestuurd en dat zeg je duidelijk.”

Met deze woorden ging de chef heen en trok de deur met een harden slag achter zich dicht.

Toen Karel aan de beurt kwam om te antwoorden op de vragen, die de rechter hem doen zou, was hij erg zenuwachtig. Hij moest toch de waarheid zeggen en als hij die zei, zou hij den chef in ongelegenheid brengen en zijn patroon benadeelen.

„Herinner je je op den dag dat de boot aankwam een brief gebracht te hebben naar de aanlegplaats?” vroeg de rechter.

Karel aarzelde even. Toen antwoordde hij op beslist toon: „Neen mijnheer.”

„Heb je den kapitein op dien dag misschien mondeling de boodschap gebracht waar hij moest lossen?”

„Neen mijnheer.”

„Ook niet op een van de volgende dagen?”

„Neen mijnheer.”

„Ben je in 't geheel niet bij den kapitein of bij de aanlegplaats geweest?”

„Neen mijnheer.”

Karel kon weer naar zijn plaats teruggaan. De zaak was stellig verloren.

Inderdaad, de reeder werd veroordeeld de som te betalen, die de kapitein had kunnen verdienen in den tijd, dat hij in de haven gelegen had. Karel voelde zich erg ongelukkig. Hij kon wel op zijn vingers uittellen, dat zijn patroon hem zou wegsturen omdat hij niet gesproken had in 't belang van de zaak. Hij ging naar zijn klein kamertje en haalde zijn koffer te voorschijn. Toen hij echter den volgenden morgen nog niets had vernomen, ging hij zooals gewoonlijk naar het kantoor, als was het dan met looden schoenen. De patroon was er al.

„We hebben het proces verloren,” begon hij tegen Karel.

„O, als ik maar anders had *kunnen* getuigen.”

De patroon ging er niet verder op in, daar de chef hem wenschte te spreken. Hij had een langdurig onderhoud met hem. Eindelijk werd Karel geroepen. Schuchter en bevend trad hij het vertrek binnen. Maar de patroon keek hem vriendelijk en welwillend aan en zeide tot hem: „Ik ben niet boos op je, ofschoon ik door jouw getuigenis een vrij groote som gelds heb verloren, integendeel, het doet mij groot genoegen, dat ik een jongen man heb leeren kennen, die zelfs op gevaar af van zijne betrekking te verliezen de waarheid heeft durven zeggen. Je hebt mijn geheele vertrouwen gewonnen en ik belast je bij dezen met het beheer over de steenkolenmijnen. In 't vervolg ben je slechts aan mij verantwoording schuldig.”

Hoe verheugde Karel zich over dezen onverwachten afloop. En het meest verblijdde het hem, dat hij het behoud van zijn positie niet aan een leugen had te danken. Om zijn waarheidsliefde werd hij algemeen geacht en geprezen.

De Chef van het handelshuis verliet spoedig daarna zijn post en werd opgevolgd door Karel, die hoewel nog heel jong, met ijver en nauwgezetheid de belangen van zijn patroon behartigde, na eenigen tijd deelgenoot werd in de zaak en een aanzienlijk vermogen verwierf.

Het oude spreekwoord: De leugen heeft korte beenen, wordt ook nu nog dikwijls bewaarheid!

